Asociación Española de Fundaciones Tutelares

Plena inclusión

Preguntes i respostes:

La reforma del Codi Civil sobre la discapacitat i la tutela.

Con el apoyo:

GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE SANIDAD, CONSUMO Y BIENESTAR SOCIAL

POR SOLIDARIDAD
OTROS FINES DE INTERÉS SOCIAL

Redacció: Asociación Española de Fundaciones Tutelares

Validació: Plena inclusión España

Publicació: julio de 2020

Portada: Freepik

© Lectura fácil Europa. Logo: Inclusion Europe.

Més informació www.easy-to-read.eu

Índex

Presentació 4

Per què és important la reforma? 5

Quins són els canvis més importants? 6

Reconèixer la capacitat jurídica 6

No es pot ser jutge i part 8

Com es decideixen els suports? 9

Com són els suports? 10

Què passa amb les persones uqe
ja tenen una tutela o curatela?
Qui els dona suport? 13

Què passa amb les persones amb grans necessitats de suport? 14

Presentació

El Codi Civil és una llei espanyola
que regula els drets i obligacions
de les persones en temes com el matrimoni,
l'herència, la propietat
o la tutela de les persones amb discapacitat.

El Govern va aprovar l'avantprojecte de reforma
del Codi Civil sobre la discapacitat i la tutela.

El Congrés dels Diputats i el Senat
van revisar aquest Avantprojecte
i el van aprovar.

Entra en vigor a partir
d'aquest setembre del 2021

Avantprojecte és una proposta
per canviar una llei
o crear una llei nova.
La ha d'aprovar
el Govern, el Congrés
i el Senat

Per què és important aquesta reforma?

Espanya està obligada a reformar el Codi Civil

i a reconèixer els drets

que estableix la Convenció sobre els Drets

de les Persones amb Discapacitat.

Entre aquests drets,

està l'article 12 de la Convenció

que parla de l'igualtat

com a persona davant la llei,

i que diu que totes les persones

tenen capacitat jurídica

o, el que és el mateix,

que les persones amb discapacitat

tenen dret a prendre decisions

i a exercir els seus drets

com la resta de les persones.

El Codi Civil actual

diu que hi ha persones amb discapacitat

que no poden prendre algunes decisions.

Són altres persones

les que prenen decisions per elles.

Per exemple, a través de la tutela.

En resum: el Codi Civil actual és contrari

a la Convenció i cal canviar-lo.

Tutela és el resultat
d'un procés de modificació
de la capacitat jurídica.

És quan el jutge decideix
que la persona necessita
suports en gairebé tots els
àmbits de la seva vida.

La persona que dona els
suports es diu tutor o tutora.

Quins són els canvis més importants?

1. Reconèixer la capacitat jurídica de totes les persones amb discapacitat i canviar cap a un sistema de suports.

La reforma del Codi Civil garanteix la igualtat en la capacitat jurídica de les persones amb discapacitat.

Per això, eliminen la tutela i la pàtria potestat prorrogada.
Les dues es canvien altres suports.

Pàtria potestat prorrogada vol dir que un jutge o una jutge decideixen que, quan una persona compleix 18 anys, els seus pares segueixen prenent les decisions importants del seu fill o filla.

Amb la nova reforma del Codi Civil:

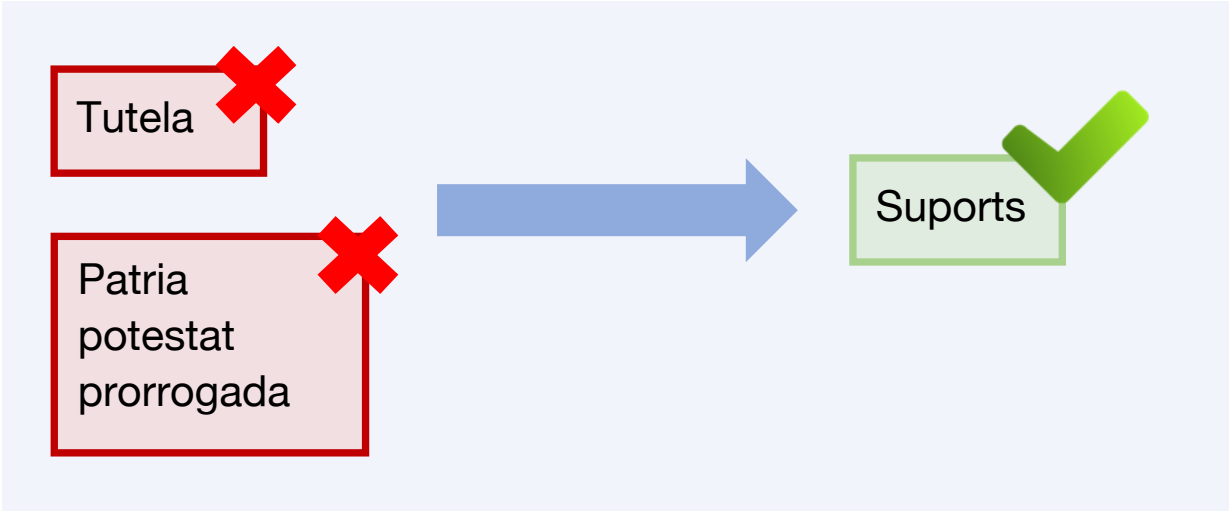

Aquests suports serveixen perquè les persones
amb discapacitat puguin decidir sobre la seva vida.
És a dir, perquè comprenguin
algunes coses com temes de salut, de diners
o dels seus drets.
Així poden prendre les seves pròpies decisions.

Aquests suports els podrà triar la persona
i, en alguns casos, els triaran els jutges i les jutgesses.

Els suports s'han d'ajustar
a les necessitats de cada persona,
a la seva situació i a les decisions
que hagi de prendre.

2. No es pot ser "jutge i part"

En aquest cas, "no ser jutge i part" vol dir
que els tutors no poden ser les institucions
que presten serveis d'atenció directa.
Per exemple: els serveis d'habitatge
o els serveis assistencials no poden ser tutors.

Això és important perquè
no hi hagi conflicte d'interessos.

Per exemple:
podria passar que el servei residencial
és el que dona suport a la presa de decisions
i també és el lloc on viu la persona.

Si la persona vol canviar
el lloc en el qual viu,
es pot donar un conflicte
entre el que vol la persona
i el que és millor per a la residència.

Conflicte d'interessos
és una situació
en la qual una persona
no pot decidir
de manera objectiva
perquè té interessos propis
coses que l'afecten
en la decisió
que ha de prendre.
Per exemple: acomiadar
a un familiar d'una empresa
et costarà més
d'acomiadar a una persona
que no és el teu familiar.

Com es decideixen els suports?

La reforma proposa un model de suports
que s'ajusta a les necessitats
de cada persona, a la seva situació
i a les decisions que hagi de prendre.

Hi ha 2 formes de decidir els suports
que cada persona necessita:

1. **Els suports dels decideix cada persona.**
   Aquests suports s'escriuen en un
   document signat per un notari o notària.
   La persona tria els suports que necessita
   i la seva decisió ha de respectar-se.

2. **Un jutge o una jutge decideix els suports**
   que la persona necessita.
   Aquests suports no són permanents
   i han de revisar-se.
   A més, han de respectar
   les opinions i les preferències de la persona.

Notari o notària
és un professional públic
amb autoritat per garantir
que un document és legal.
Per exemple: documents
com contractes i testaments.

Com són els suports?

El model de suports que proposa
la reforma de la llei
parla de 3 figures:

1. Curatela.
2. Guarda de fet.
3. Defensor judicial.

Aquestes figures es van a establir
segons la situació de cada persona
i les seves necessitats de suport.

1. La **curatela** és per a les persones
   amb discapacitat que necessitin
   suport de manera contínua.

   La curatela la decideix un jutge o una jutge
   i ha de dir les àrees de la vida
   en què la persona necessita suports.
   Per exemple: suport a l'àrea econòmica,
   a l'hora de gestionar els seus diners.

   La persona que dona suport
   a una persona amb una curatela
   es diu curador o curadora.

Per a les persones que necessiten més suport
existeix la **curatela representativa.**

La curatela representativa només es pot donar
en el cas de persones
que no poden representar-se a si mateixes.

El curador ha de rendir comptes,
és a dir, explicar què ha fet
i les decisions que ha pres
amb la persona amb discapacitat.

El jutge o la jutgessa ha de dir
en quins moments la persona amb discapacitat:

• Serà representada en les seves decisions.
• I quan només serà acompanyada
i ella es representa a si mateixa.

2. La **guarda de fet** és el suport natural
que té la persona amb discapacitat.
Per exemple: algú de la seva família
o amigues i amics.

Aquest suport només cal formalitzar
en alguns moments en què cal prendre decisions.
Per exemple:
per vendre o comprar un pis
en nom de la persona amb discapacitat.

El suport es formalitza amb un jutge o amb una jutgessa
quan la persona que fa la guarda de fet
hagi de representar a la persona amb discapacitat.

3. **El defensor judicial** el nomena un jutge o una jutge
quan el curador no pot donar suport a la persona
en un moment puntual
o quan existeixi un conflicte d'interessos
entre el curador
i la persona a la que dona suport.

Què passa amb les persones
que ja tenen una tutela o un curatela
i amb aquelles que ofereixen els suports?

La reforma de el Codi Civil diu que els suports que ja existeixen s'han d'adaptar al que diu la nova llei.

Per això, s'han de revisar les sentències de tutela i curatela que ja existeixen.

Quan s'aprovi la llei, les persones que ara tenen aquests suports no deixaran de tenir-los.

Però aquests casos s'aniran canviant i adaptant al que diu la Llei en les revisions i les rendicions de comptes.

Les persones i entitats que donen suport estan obligades a respectar les opinions i les preferències de les persones que donen suport.

Què passa amb les persones
amb grans necessitats de suport?

Quan no sigui possible saber el que vol
la persona amb discapacitat,
la Llei estableix la **curatela representativa**.

En aquest cas, el curador o la curadora
ha de tenir en compte
i interpretar el millor possible
quina seria l'opinió de la persona,
el que ella faria.

Per això, ha de tenir en compte
la vida de la persona, les seves creences,
els seus valors, entre altres coses.
Així, podrà prendre la decisió
en nom de la persona amb discapacitat.